

הנעם יפת בריבוע

יפת הלך אך תורת יפת הוגגת. יחד עם העילית הכלכלית והחברתית

יפת הלך — אך היפתים נשאר וחוגג. התוכנית הכלכלית החדשה, שעליה החליטה הממשלה השכוע, נושאת את התווית המובהקת של ארנסט יפת ובני מעמדו. היא תואמת את ההשקפות והאינטרסים של שיכבת העשירים במדינה, המבקשים להרק את החגורה של הציבור הרחב.

אין זה מיקרה שאת התוכנית הזאת בישל שימעון פרס, ושכמה מראשי תנועת החרות מסתייגים ממנה. כרי לבצע בארץ תוכנית "ימנית", דרושה התערבות מאסיבית של ה"שמאל", כי מיפלגת העבודה היא בעלת ההון הגדול במדינה, באמצעות חברת העובדים. בעוד שתנועת החרות היא תנועה פופוליסטית היונקת את כוחה מן השכבות המזוהות.

לכן נדם קולו של ראש הממשלה, יצחק שמיר, ונשמע ברמה קולו של שר החוץ, שימעון פרס. תפקיד הביצוע הוטל כרגיל על מוכ"ל ההסתדרות, שליח חברת העובדים בקרב ציבור העובדים.

התוכנית נועדה להגדיל את ריווחי השיכבה העשירה ביותר, תוך שימוש בסיסמות יפות כמו "צמיחה" ו"יצירתיות".

דבר אחר לא נפגע: תקציב הביטחון האדיר. יצחק רבין הוא עכשיו האיש החזק בממשלה, וכאשר הוא אומר לא — אין כוח בממשלה שיוכל לקחת ממנו גרוש. לכן לא קוצץ תקציב הממשלה כולה ולא תהיה שום פרייה מה. הכל יישאר כמו שהיה, רק יפת חסר.

פרשת הנשק כולם משקרים

מוח ישראלי המציא את התייבשות, יוד ישראלית לקחה את המיליונים

זה היה ברור מהרגע הראשון: כפרשת הנשק לאיראן והסיוע לחברות-הרצח בניקראגואה משקרים הכל — ישראלים ואמריקאים, שרים ווטרים, פוליטיקאים ופקידים, אורחים, חיילים, סוחרים וקאובויים. עכשיו, לאט-לאט, מתרומם המסך ומתגלים השקרים.

חוקה ואין חוק, אין דין ואין דין, אין פיקוח פרלמנטרי אמיתי ואין חובה של אנשי-ציבור להגיד לאזרחים את האמת. אולם בארצות-הברית קיימים כל אלה, והשקרים מתחילים להתפוצץ. גם פרס, גם רגן, השבוע פירסם הבית הלבן מיסמך מרהים בחתימת ג'ון פוילנדקסטר, מי שהיה ראש המועצה הלאומית לביטחון מטעם הנשיא. התוכן העיקרי: היוזמה לעיסוקות הנשק עם איראן באה מישראל. הרוחף היה שימעון פרס, באמצעות השליח שלו (עמירם ניר, ששמו לא הוזכר במימך).

המיסמך הזה נושא תאריך שהקדים בהרבה את התפוצצות הפרשה. משמע: הוא לא נכתב כדי לגלגל את האחריות לכישלון, אלא דווקא מתוך אמונה שתהיה הצלחה. הנימוקים שניתנו במימך לביצוע העיסוק: התוכנית הישראלית לעזור ל"חוגים מתונים" בצמרת המישטר של חומייני, והבטחת הישראליים שבדרך זו ניתן לשחרר את בני-הערובה האמריקאים בכלבון. הפרסום הפך לא רק את שימעון פרס לשקרן, אלא גם את הנשיא רונלד

יפת מהדק החגורה (לאחרים)

העיקריים לוויסות מניות הבנקים ול-מפולת. בעמוד 294 של הדוח שלה קוד בעת ועדת-בייסקי, כי היא מעדיפה את גירסת שרי-האוצר, יורם ארידור, ומנכ"ל האוצר, עזרא סדן, על גירסת יפת, לגבי שיחה שהתנהלה בין השלושה. הוועדה גם קבעה כי מרכזי אינהורן, מנכ"ל הבנק, לא יכול היה לתמוך בגירסתו של יפת.

שיקר בעדות

הוא האיש שקנה את ביתו מה בנק, בחצי משווי האמיתי. הוא האיש שהיה נואם בכל תחילת שנה, במועדון התעשייתי-מיסחרי, ומי טיף להידרוק-החגורה. הוא גם האיש שוועדת-בייסקי קבעה במפורש כי הוא אחד האחרים

קשוחה על המקח, שבמהלכה ררש הר-כה יותר. בעצם, כיפליים. אותו ארנסט יפת הוא גם האיש שגרם לזעזוע עמוק ביותר שעבר אי-פעם על הבנקאות הישראלית. הוא האיש שבגללו חברי מועצת-המנהלים של כל"ל מתפטרים האחד אחרי השני, הוא האיש שקיבל משכורת של מיליון דולר לשנה, הוא האיש שהוציא 10 אלפים דולר לשנה למשקאות חריפים ולסיגארים, הוא האיש שהיה טס לסופי שבוע לפאריס. על חשבון הבנק, כמוכן.

האסון שלנו זה המענקים האמריקאיים. כל זמן שזה בשי"ל נשק ובשביל תשתית, אז זה בסדר. אבל ברגע שמחלקים את זה להעלאת רמת-החיים, הורסים את החברה שלנו" מי אמר מישפט זה ומתי? ארנסט יפת.

ההטפה הנמצלת נאמרה ב"1986, בראיון לעיתונאי ישעיהו בן-פורת כי ידועות אחרונות. היה זה אותו ארנסט יפת, יושב ראש מועצת-המנהלים של בנק לאומי ומי שהחליט לפני יותר משנה לקחת לעצ"מו תואר נוסף: מנהל כללי ראשי. "מר בנק", כך הוא כונה על-ידי פוליטיקאים, עסקנים, בנקאים ואנשי עסקים.

אותו יפת, שראג למרות ולמוסר החברה, שטען כי כספים אמריקאיים הועזת-המנהלים של בנק לאומי, ומי חברתי — אותו יפת קיבל מבנק לאומי בפרשתו, פיזויים בסך 4 מיליון דולר, ופנסיה חודשית בסך 30 אלף דולר. וגם זאת, רק לאחר עמידה

הבית ברחוב דנין 20

באחד בספטמבר 1969 רכש "בנק לאומי" את הבית ברחוב דנין 20 בתל-אביב. הבית, הנמצא בשכונת הווילות הקרויה "שיכון צמרת", מאחורי "בית החייל", נרכש לצורך מגורים עבור ארנסט יפת ומישפחתו.

ביולי 1977 העריך שמאי את הבית ב"1.3 מיליון לירות. כעבור חצי שנה החליט יושב-ראש מועצת-המנהלים של "בנק לאומי" לקנות את הבית עבור מישפחתו. יפת שילם עבורו רק 720 אלף לירות.

מיום שנכנסה מישפחת יפת להתגורר ברחוב דנין, ועד היום שבו קנה יפת את הבית, לא שילמה המישפחה את חשבונות אחזקת-הבית: לא טלפון, לא מים, לא חשמל, ואף לא עבור אחזקת הגינה. הבנק דאג מדי כמה שנים להשקיע בשיפוץ הווילה. כמו, למשל, התקנת מיזוג-אוויר מרכזי. בבנק מספרים, שבאחת הפעמים שבהן החליטו לסייד את הווילה, ביקש יפת לצבוע את ביתו שלוש פעמים מחדש תוך שבועיים. הטיעון לא היתה נגד הביצוע, אלא שהצבע אינו מוצא חן בעיני בני-המישפחה.

טיעון נוספת נגד יפת: הוא ככל הנראה לא שילם מס על הרווח שבין השווי האמיתי של הבית לבין המחיר ששולם. "בנק לאומי" שילם מס-ירווחי-הון לפי השווי האמיתי, ולמעשה ניזוק פעמיים. פעם בהפרשי-המחירים שבין הקניה למכירה, ופעם נוספת בתש"לום המס.

רגן עצמו. שהרי רגן נשבע לציבור האמריקאי שלא עלה על דעתו לשחד את הטוריסטים למען שיהחור בני הערובה. דעת-הקהל האמריקאית אינה סובלת רעיון כזה. כר בכר עם פירסום זה באה שורה שלמה של הדלפות אחרות. עיקר תוכנו: גם הרעיון המחוכם לגבות מן האיראנים מחיר מופרז ולהעביי חלק מן הכסף לקונטראס בניקראגואה נולד במוח ישראלי.

גילוי נוסף: הרבה מיליונים מן הכסף שהוכנס לחשבון הישראלי בשווייץ נעלמו, ולא הגיעו כלל לידי ממשלת ישראל ו/או ממשלת ארצות-הברית ו/או הקונטראס. הרמז: הם הגיעו לכיסייהם של סוחריה-הנשק הישראליים ושותפיהם, או נגנבו סתם.

קופות פוליטיות סמויות. הי גילויים עצמם לא יכלו לבוא כאפתעה לישראלים, המכירים את הנפשות הפועלות בעלילה.

התכולה כמו השיטה להעברת הכסף לקונטראס אופיינית לררכייה-המזוי שבה של אנשים מסויימים בחוגי הי שילטון בישראל. סביר מאוד להניח כי התחכמות זו נולדה במוח ישראלי, ולצ

במוח של קאובוי פרימיטיבי כמו הסגן-אלוף אוליבר גורט, עמיתו האמריקאי של ניר. היא גם לא מתאימה כל-כך לניר עצמו. בחוגי-הצמרת ניחשו שונולדה במוחו הפורה של דויד קימחי.

גם בהעלמת המיליונים לא היתה אפתעה גדולה. מן הרגע הראשון לחשו בחוגים מסויימים בירושלים כי סביר להניח שחלק מן הכסף הגיע לקופות מיפלגתיות סמויות בישראל, ושחלק אחר נכנס לכיסייהם של סוחריה-הנשק וידידיהם.

הדבר מסביר גם את הלהיטות הישראלית לרחוף לביצוע עיסקות-הנשק. כל הנימוקים שהופיעו בתוכי הפקיד האמריקאי מופרכים מעיקרם, ואינם עומדים במבחן-ההגיון של אדם יותר חכם מאשר רונלד רגן וקבוצת הקאובויים שבמרתף הבית הלבן. הם נועדו לפתות אנשים פשוטים. יותר ויותר נראה כי המניע העיקרי לביצוע כל העסקות האלה היה פשוט וגס: להרוויח כסף. כסף למערכת הביטחון, כסף לסוחרים פרטיים הכיבי השילטון, כסף לקופות פוליטיות סמויות.

טככים סחיטה. שאלה אחרת היא מועד פירסם הבית הלבן את המיסמכים האלה דווקא עכשיו. גם יצחק שמיר וגם שימעון פרס, שחזרו השבוע על שקריהם הקודמים, למרות שכבר התברר והופרכו לעיני כל, טענו: רוצים לגלגל את האחריות על ישראל.

המניע מסובך יותר. במשך כל ההשתלשלות עד כה טושטש כארצות-הברית חלקה של ישראל בפרשה. היתה לכך סיבה פשוטה: "ידידי ישראלי" שולטים בקונגרס ובכלייה-התיק שורת, והם ראו דאגו לכך. היעד להתקפתם היה הנשיא האמריקאי. על-ידי הטלת האחריות על ישראל, מבקש הבית הלבן להשתיק את הגורם מים האלה. הוא רומז להם: כדאי לכם לגנוז את כל הפרשה, כי ישראל תהיה הניוקר העיקרית. זהו טכסיס של סחיטה, על רקע פנימי.

כנגד נסיון זה טוענים יריבי הנשיא ידידי-ישראל: לא חשוב מה חלקה של ישראל בפרשה, האחריות היא של הנשיא. "אי-אפשר לפתור את ממשלת ארצות-הברית!" אמר סנאטור חשוב. ואם התפתחה: האשמה היא שלה. ברור כי אורח אמריקאי צריך להפיג את טענותיו והאשמותיו כלפי הנשיא של ארצו. לא כן האזרח הישראלי: הטענות וההאשמות שלו צריכות להיות מכורזות נות לעבר ממשלתו — זו שלפני הרוטציה וזו שלאחריה. אולם בישראל אין איש מתייחס לכך ברצינות.